

MerekMozaik

III. évfolyam, 2. szám
2026. június

Rekorddal zárult a paraboccia-kihívás

A Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központja Sportegyesülete (MEREK SE) hosszú előkészítő munka után megszervezte hazánk első, maratoni jellegű paraboccia-kihívását.

Az egyesület és az általa meghívott para boccia játékosok 2026. április 10-én és 11-én 1502 percen – azaz 25 óra 2 percen – át bocciajátékot mutattak be a budapesti Mozgássérült Emberek Integrált Intézménye (MEREK) tornatermében, felállítva ezzel a leghosszabb, folyamatos, váltott résztvevőkkel végrehajtott, csoportos maratoni para boccia játék magyarországi rekordját. Ennek során mozgássérült parasportolók egymást váltva, megszakítás nélkül mérkőztek meg a kihívókkal. A célkitűzéshez ideális helyszínt biztosított a MEREK tornaterme.

A résztvevők többségét az intézményben élő egyesületi tagok adták, de az ország számos pontjáról is érkeztek sportolók, hogy csatlakozzanak a kezdeményezéshez. Részt vettek a fővárosi Csepel-Sziget Fogyatékosok Sportegyesülete, a tatányai Humanitás Sportegyesület, a budapesti és bátonyterenyi székelyű Határtalan Erő Sportegyesület, a Kecskeméti Mozgáskorlátozottak Sportegyesülete, a pesti Mozgásjavító Diák Sport Egyesület és a Pécsi Tudományegyetem – Pécsi Egyetemi Atlétikai Club parasportolói, a meghívó MEREK SE játékosai mellett. Az intézmény munkatársai közül is sokan önkéntesként segítettek az esemény lebonyolítását, ezzel is támogatva a parasport ügyét. A kihívás hivatalos magyar rekordként való regisztrálását és hitelesítését Sebestyén István, a Magyar Rekordok vezetője végezte.

A nap folyamán több meglepetésvendég is csatlakozott a játékhoz: Drávucz Rita, világ- és Európa-bajnok vízilabdázó, Dani Gyöngyi hétszeres paralimpiai ezüst- és kétszeres bronzérmes, világ- és tízszeres Európa-bajnok tör- és párbaj-

törvívó, Európa-bajnoki ezüstérmes alpesi síelő, óriás műle-siklásban (az egyetlen magyar sportoló, aki mind a nyári, mind pedig a téli paralimpiai játékokra kvalifikált). Illetve Gangxta Zolee rapper és Lukács Ádám színművész is kipró-

bálta a sportágot, jelenlétükkel emelve az esemény rangját. A több mint 25 órán át tartó kihívás során számos izgalmas és látványos labdamenetet láthattak a résztvevők és a nézők. Az esemény pillanatait Orsós István fotós öröklítette meg kiváló felvételeken. A szervezők külön köszönetüket fejezik ki Juhászné Patikás Évának és Forstreuter Péternek, akik fáradhatatlan munkájukkal és elkötelezettségükkel nagyban hozzájárultak az esemény megvalósításához.

A rekord felállításában összesen 96 résztvevő vett részt, akik 68 mérkőzésen bizonyították sportszereketüket. Az összesített eredmény 339–217 lett a piros színnel játszó parasportolók javára a kihívókkal szemben.

A sikeres teljesítést végül 25 óra 2 perc elteltével, közös visszaszámlálást követően ünnepelték meg a résztvevők.

Ezzel hivatalosan is megszületett Magyarország leghosszabb, folyamatos, váltott résztvevőkkel zajló, csoportos maratoni para boccia játékának rekordja. A Magyar Rekord Egyesület kiérdemelt tanúsítványa bizonyítja: „Ezt a kimagasló teljesítményt a helyszínen felvett jegyzőkönyvünk mellett jelen oklevelünk, a Magyar Rekordok Diplomája is hitelesen igazolja”.

Köhler Gábor, szervező

a MEREK Sportegyesület vezetőségi tagja

„...valami láthatatlan erő végig mellettünk áll”

A paraboccia-kihívás kapcsán az esemény két szervezőjét, Novák-G. Katalint és Köhler Gábort kérdeztem arról, mely pillanatokat tartják a legemlékezetesebbnek.

Köhler Gábor: „Nagyon jó érzéssel gondolok vissza az egész rekordkísérletre, mert minden várakozást felülmúlóan sikerült. A legeslegvégén együtt számoltunk vissza, amikor az utolsó másodpercben Juhász Anett elképesztően nehéz dobása célba talált – hihetetlen távolságból, hihetetlen pontossággal. Ez annyira ritka és különleges momentum volt, hogy igazán sajnálom, hogy nem készült róla videófelvétel. Bár a mérkőzés végeredményét érdemben ez már nem befolyásolta, mégis olyan felemelő érzést adott, mint amikor egy futballista a saját térfelének tizenhatosáról talál az ellenfél kapujába az utolsó pillanatban, vagy amikor kosárlabdában félpályáról beesik a dumaszos dobás egy döntőben, amely a győzelmet jelenti”.

Novák-G. Katalin: „Mindenképp szeretném megemlíteni, hogy egy ikonikus lakónk, Mészáros László, becenevén Guru, is részt vett a rekordkísérletben. Megpróbálom röviden elmesélni, miért tartom ezt különösen meghatározó mozzanatként. Guru körülbelül harminc éve kezdett bocciázni. Rögtön kiderült, hogy őstehetség: megnyerte az országos bajnokságot. Akkor még nem kategorizálták úgy a játékosokat, mint manapság, elegendő volt a mozgássérültséget igazolni. Guru ugyan a legjobb volt, de az aranyérmet elvették tőle arra hivatkozva, hogy az ő négy végtagja nem sérült olyan mértékben, mint a többi versenyző. Ez annyira megbántotta, hogy kijelentette: soha többé nem bocciázik. Ezután évtizedekig hiába hívtuk játszani vagy akár csak dobálni, hajthatatlan maradt. Tavaly tört meg először a jég, amikor a Pécsről érkező Szappanos Zoltán, a jelenlegi szövetség egyik, ha nem a legnagyobb szakembere néhány edzést tartott nálunk és Gáborral (*Köhler Gáborral – a szerk.*), valamint néhány játékoskal együtt sikerült rávenniük, hogy jó barátjával, Tóth Antival ismét pályára lépjen. Sőt, ősszel leutazott hozzánk a tatai bocciaedzőtáborba is. Tudása továbbra is megmutatkozott: gyönyörű dobásaival mindenkit lenyűgözött. Végül a boccia-kihíváson is játszott, a nap minden szakában jelen volt. Egy héttel később azonban rendkívül szomorú hírt kaptunk: Guru tragikus hirtelenséggel elhunyt. Hatvanhét évet élt, emlékét mindig szeretettel őrizzük”.

Köhler Gábor: „A rekordkísérlet során együtt játszott apa és fia: Lukács Pisti sofőr és fia, a színész Lukács Ádám. Többnyire párban szerepeltek, hiszen az egyéni mérkőzések mellett páros játékok is helyet kaptak. Pályára lépett anya és lánya is: Juhászné Patikás Éva és lánya, Juhász Anett, fáradhatatlank voltak, ők nemcsak együtt játszottak, hanem egymás ellen is. Volt házaspár-párharc Bobrovács Attila és Kinga között, valamint edző és játékos is megmérkőzött egymással, például Köhler Gábor és Bobrovács Attila, illetve Novák-G. Katalin és Csocsó, azaz Fóris Oona. Csocsó egész éjjel talpon maradt, nehogy elaludjon a hajnali hatkor kezdődő mérkőzése előtt, így végigszurkolta az egész éjszakát. Tóth Anti, Hopka Kata és Pálesz (*Pálincás László – a szerk.*) sok erőt és

energiát beletéve hosszú órákon át játszottak – csak hogy néhány nevet említsünk a teljesség igénye nélkül. Az intézményben lakó játékosokat főként az éjszakai időszakra osztottuk be, mivel a vendég csapatoknak legkésőbb este 9-10 óra körül haza kellett indulniuk, hiszen nem szálltak meg Budapesten.

A program előtt nagyon sok segítő mondta le a részvételét, de mindig akadtak mások, akik jöttek, vagy látva a hiányt, tovább maradtak, így soha nem maradtunk segítség nélkül. Az eseményen igazgatónk, Fóris Johanna is jelen volt, és már a kezdetektől jelezte, hogy szükség esetén bármikor visszatér segíteni. Késő este hazament, de továbbra is folyamatosan érdeklődött, mikor lesz szükség plusz segítségre. Amikor szóba került, hogy hajnalban megfogyatkozik a segítői csapat, az éjszaka közepén visszajött és egészen reggelig velünk maradt, segített, sőt egy órára a játékba is beszállt. Az egész napos talpalás során talán este 10–11 óra körül érkezett el a holtpon, de akkor befutott Forstreuter Péter kollégánk, aki ezután kitartott velünk egész éjszaka. Az egész eseményt áthatotta az összefogás és az a különleges érzés, hogy valami láthatatlan erő végig mellettünk áll”.

Novák-G. Katalin: „Megünnepeltük a történelmi félidőt és az esemény kétharmadát is. A legszebb, legmeghatóbb pillanatnak azonban azt tartjuk, amikor a Magyar Rekord Egyesület elnöke hivatalosan bejelentette a tornateremben, a boccia-kihívás helyszínén, hogy a magyar rekordkísérlet sikeresen megvalósult. Sokunknál eltört a mécses. És hiába ért véget az esemény, annyira tombolt bennünk az adrenalin, hogy legszívesebben azonnal belevágtunk volna egy újabb huszonöt órába”.

Dékán Alexa

Rendkívüli teljesítmények listája

„A Magyar Rekordok adatbázisa rendkívüli teljesítmények bemutatásáról szól. (...) A rekordkísérletek dokumentálása során figyelembe vettük a legismertebb ilyen témájú gyűjteményt szerkesztő kiadó, a londoni Guinness World Records iránymutatásait abból a célból, hogy egy hazai rekord adatbázisba kerülése esetében a lehető legkönnyebben lehessen a rekordot végrehajtónak a londoni kiadó felé is megfelelően dokumentálnia és bejelentenie a rekordját. (...) A rekordja bejelentését minden esetben a rekordernek kell személyesen megtenni, viszont ebbéli feladataiban a lehető legmesszebbmenőkig támogatjuk és tanácsokkal látjuk el a nálunk jelentkezőt”.
(Forrás: magyarrekord.hu.)

MM

Sportágalakok

A boccia eredetéről többféle elképzelés ismeretes. Egyes vélemények szerint a boccia elődjének is tekinthető labdajátékot a rómaiak a görögöktől lesték el. Valószínűbb azonban, hogy ennek a játéknak a gyökereit a francia *petanque* játékban kell keresni. A sportágat olyan emberek számára találták ki, akik súlyosan mozgássérültek. A bocciát 6 piros, 6 kék, és 1 fehér labdával játsszák, egy 6x12.5 méteres pályán. A mérkőzéseket egyéniben, párosban vagy csapatban úzik. A verseny célja, hogy a színes labdákkal eltalálják a célgolyót. Hét klasszifikációs kategória van, mindegyikben játszhatnak férfi és női játékosok: BC1-es, BC2-es, BC3-as, BC4-es kategória, illetve Páros BC3-as és Páros BC 4-es kategória, valamint a Csapat. A versenyzők az előzetes hazai klasszifikációjukat követően az első nemzetközi versenyükön szerzik meg a kategóriájukat. A versenyzők kategorizálása a BISFed szabályzata alapján történik. (A BISFed – Boccia International Sports Federation – a boccia sportágának hivatalos nemzetközi irányító szervezete, amely ma már World Boccia néven működik.)

MM

Egy buszút legfontosabb szabályai

Közlekedéssel kapcsolatos rovatunk második részében, az autóbusszal való utazásban szerzett tapasztalataim írom le.

A helyközi és a távolsági közlekedésben is már túlnyomórészt alacsonypadlós buszok járnak, így azokat is tudjuk használni. A középső ajtónál található rámpát a buszvezetőnek kell lenyitnia.

A megállóban úgy szoktam elhelyezkedni, hogy amikor beérkezik a jármű, lásson a sofőr, tudjon rólam. Amennyiben nem sikerült vele felvenni a szemkontaktust, akkor sem kell megijedni. Az ajtó mellett jobbra található kerekesszék-emblémával ellátott gomb megnyomásával tudjuk jelezni, hogy szeretnénk a segítségét.

Felszállás közben meg szoktam kérni a vezetőt, hogy ne induljon addig el, amíg nem álltam be a helyemre. Az utastéren belül szintén jelzéssel van ellátva a nekünk fenntartott hely. Saját magam és mások biztonsága érdekében igyekszem a menetiránynak háttal utazni úgy, hogy a kerekesszék támlája hozzáérjen a buszon elhelyezett párnához.

Nagyon fontos, hogy a jármű mozgása közben a kerekesszék egy tehetetlen tömeg, ami vészfékezés következtében megcsúszhat! Ha a menetiránynak megfelelően utazol és nem vagy belekötve, te is könnyen kieshetsz belőle. Egy ilyen jelenet kiindulása a másodperc töredéke alatt zajlik le, a többi már csak a következmény! Nem szabad abban bízni, hogy majd te megkapaszkodsz, ráadásul arra is számítani kell, hogy utastársaid a nyakadba eshetnek és még védekezni sem tudsz.

Leszállási szándékodat megint csak a nekünk kihelyezett gombbal tudod jelezni. Ez megkülönböztetett jelzést ad a vezetőnek, így tudni fogja, hogy te szeretnél leszállni és jönni fog majd segíteni. Szintén várd ki, míg teljesen megáll a busz, csak azután kezdj el mozgolódni. Azt javaslom, háttal gurulj le a rámpán, nehogy kiessél a székből. Ha kicsit is félsz, nem vagy biztos a dolgokban, bátran kérd a sofőr vagy utastársaid segítségét!

Boda Zoli

Fehérvasárnap, harmatszedés, búzaszentelés

A húsvéti ünnepkör zárónapja fehérvasárnap. Húsvét után következő vasárnap. Ezen a napon a barátságot kötött lányok komatálat küldtek egymásnak. Általában a nagyobb lányok a kisebbekkel küldték el a komatálat barátnőjükhöz. A tálon húsvéti tojás, kalács, sonka, gyümölcs és egy üveg bor volt, mindez letakarva egy kendővel. A dunántúli lányok ünnepélyes keretek között, ünnepi viseletbe öltözve, vers vagy ének kíséretében adták át a komatálat. „Komatálat hoztam,/ Fel is aranyoztam,/ Koma küldte komának,/ Hogy váltsa ki magának./ Ha nem váltja magának,/ Küldje vissza komának”. A palócoknál a mátkatálvivő lány beköszönt a házba: „Dícsértessék! Elhoztam a mátkatálat, fogadják szívesen!”. Ezután megmondta a mátkatál-küldő nevét. A háziak behívták, helyet kínáltak. Elfogadták a tálon lévő ajándékokat, viszonzásul saját ajándékaikat tették a tálba. Ez azt jelentette, hogy a két lány között létre jött a barátság, komának szólították egymást. Gyakran életük végéig magázódtak. Szent György napja, április 24.: a magyar néphit szerint ez a nap nagyon alkalmas időpont a boszorkányok rontásainak elhárítására és a varázslásra. Ennek legjellegzetesebb mágikus eljárása a harmatszedés. A tevékenység célja a minél nagyobb tejhaszon biztosítása volt. Éjfélkor vagy kora hajnalban indultak harmatot szedni az asszonyok. Ekkor egy abroszt, lepedőt vagy kötényüket húzogatták végig a legelő fűvén vagy a gabonátlán. A művelet közben ezt mondo-

gatták: „Vaját viszem, tejét nem/ Viszek is, hagyok is/ Felét viszem, felét nem”. A ruhaanyag magába szívta a növényről a harmatot, amit kicsavartak egy edénybe. Az így nyert harmatból a minél bőségesebb tejhaszon érdekében a tehén eleségébe tettek. Másol a készülő pogácsa tésztájába öntötték belőle. A kisült pogácsát megszáritották és a tehénnel megettették. Helyenként egy marék fűvet is adtak neki, amit a harmatszedéskor téptek. Harmatszedést alkalmaztak a sikeres gabonavetés érdekében is. Harmatot csepegtettek a lisztbe vagy a kenyértésztába, kovászbba, hogy minél szebb kenyeret süssenek.

Búzaszentelés: április 25., Márk napja. Ehhez a naphoz kapcsolódik a búzaszentelés szokása. Egyházi körmenettel kezdődik a szertartás. Mise után az emberek keresztekkel és lobogókkal megkerülték a templomot. Ezután kivonultak a búzaföldre és a pap megszentelte a vetést. A megszentelt búzának mágikus erőt tulajdonítottak. A néphit szerint rontás ellen való gonoszűző erővel bír. Az emberek a megszentelt búzából hazavittek pár szálat. Az asszonyok az imakönyvükben őrizték, a férfiak a kalapjukra tűzték. Másol az állatok eleségébe tették és megettették velük, helyenként teába főzték.

Lux Gabriella etnográfus

Pünkösdi hava

Május elseje a pünkösdi ünnepkör kezdőnapja. A magyar nyelvterület legnagyobb részén ez a májusfaállítás napja. A májusfa a természet megújulását jelképezi, amely termékenységarázsló és rontáseelhárító szereppel rendelkezik.

Fagyosszentek: május 12. Pongrác, május 13. Szervác, május 14. Bonifác napja. „Sok bort hoz a három ác, Szervác, Pongrác, Bonifác,/ Ha felhőt egyiken se látsz” – tartja a mondóka.

Május 25. Orbán napja, a szőlőtermesztők, kádárok és kocsmárosok védőszentje. A néphagyomány fagyosszentként tartja számon. Szobrai általában a szőlőkben találhatók meg. Körmenetet tartottak tiszteletére a szőlőhegy védelme és a bőséges szőlőtermés biztosítása reményében.

„Mi van ma? Mi van ma?/ Piros pünkösdi napja./ Holnap lesz, holnap lesz,/ A második napja” – a közismert piros pünkösdi napi népdal az egyik legismertebb magyar tavaszi ünnepi dal. Pünkösdi a május 10-e és június 13-a közötti időszakra eső mozgóünnep. Húsvét után az ötvenedik napon kezdődő fő ünnepe a keresztény egyháznak.

(Görög nevének – πεντηκοστή, pentékoszté – a jelentése is 50, a magyar pünkösdi szó ebből származik.) „A pünkösdi rózsa/ Kihajlott az útra,/ Én édesem, én kedvesem,/ Szakassz egyet róla!”.

Lux Gabriella etnográfus

Padlót súroltunk

Április végén a Magyar Curling Szövetség jóvoltából lehetőségünk volt kipróbálni a para curling jég nélküli verzióját a floor curlinget a MEREK falai között.

Kerekes Olivér utánpótlásedzőnek és munkatársainak köszönhetően először rövid ismertetőt kaptunk a sportág szabályairól és eszközeiről, majd bemutatták a dobástechnikát is. Külön figyelmet fordítottak arra, hogyan tudják mozgáskorlátozott sportolók is játszani ezt a sportot segédeszközök használatával.

Ezután mi is kipróbálhattuk a játékot. A tornaterem padlóján, speciális szőnyegen csúsztattuk a kerekekkel ellátott köveket a cél felé. Nagyon fontos volt a pontosság és az erő megfelelő adagolása. A kipróbálás során nemcsak jól szórakoztunk, hanem jobban megértettük a sport kihívásait és szépségét is.

Összességében a program élvezetes és hasznos volt, mert új sportággal ismerkedhettünk meg és betekintést nyerhettünk a parasportok egy újabb világába. Jó hír, hogy nem utoljára fordultak meg nálunk, így lesz még lehetőség a gyakorlásra.

Husztik Ágó

Hopka Kata próbát tesz

Gyümölcsös-krémes kosárka

Sokszor kerülünk olyan helyzetbe, hogy nagyon gyorsan szeretnénk valami finomságot készíteni. Ha nincsen semmi ötletünk, akkor olyasvalamihez kell fordulnunk, ami könnyen elkészíthető és sok-sok díszítési lehetőséget rejt magában. Egy ilyen édességet mutatok be.

Kapható a boltokban is olyan tésztából sült „kosárka”, amelyet én is használtam. Eszembe juttatta, hogy ilyen kosárkákat sütöttek régen is, linzertésztát fém sütőformába nyomkodva. Azért is szeretem, mert nagyon mutatós, az elkészült finomságot könnyű szervírozni. Megtölthető bármilyen pudinggal, krémmel, tejszínhabbal, díszíthetjük reszelt csokival, színes cukorforgáccsal, de talán a legfinomabb, ha gyümölcs-csel koronázzuk meg. Sokféle kapható minden évszakban, de most már a hazai kertekben is piroslik az eper.

Hozzávalók: egy zacskó kosárka (12 db), 1 hidegen felferhető puding,

4 dl tej, a díszítéshez: eper. Elkészítése: az első feladatunk a pudingpor felferése (puncs ízűt választottam), majd a tálcára tett kosárkákat megtöltjük ezzel a „krémmel”. Végül a díszítés maradt hátra. Az eperszeletek is a kosárkák tetejére kerültek. Jó étvágyat!

Esik piszkosul az eső (phú, de esik)

Medárd, aki nem szimpla név a naptárban (június 8-án), hanem kifejezetten egy szent, cudar dolgokra képes. Ez a szent, nevezetett Medardus, frankszármazású püspök volt. Később a gabonaaratás és a szüreti munka védőszentjének dicső posztjára emeltetett, de egynémely vidéken akkor is a közbenjárását kérték, ha fáj a rusnya fog, és üvöltöttek (vagy csöndesen, ám akutan lüktettek).

Mint földi halandónak vajmi kevés köze volt a nyakába zúdított égi esőzuhatagnak, pusztán az éles szemű nép jól megfigyelte – évszázadok, sőt ezredek alatt –, ha ilyenkor meg-erednek a menny csatornái, akkor könnyen felragyog(hat) a bárkakereskedők csillaga. Merthogy, ugye, ha Medárdkor

esik, negyven napig nem hagyja abba, amennyiben Medárd napja száraz, akkor ugyanennek az inverze, vagyis negyven napos szárazság várható. Ám félre keserűség és félre bú! Tenni lehet mindez ellen, hiszen Medárd esővarázsló nap (is). Ezt ugyan a jelen dátum (ma) állása szerint már elmulasztottuk, de szuggerálhatjuk a felhőket és mormolhatunk ezt-azt továbbra is, vagy vajákos indiánnak öltözhünk és topoghatunk a lépcsőház bejárata előtt, miközben torokhangon kántálunk, és a feldíszített partvist rázzuk. Megjegyzem: nem szabad feladnunk, hiszen végül is nyár volna vagy mi, és nem eshet minden nap.

Pesti Pisti

Tündér a vérzivatarban

Ezzel a címmel nyílt meg 2026. március 18-án rehabilitációs ellátottunk, Holcbauer Tünde kiállítása. A viaszfestékkel készült képek tárlatának megnyitójára Budapesten, az Art Brut Galériában került sor.

Kis csapatunk örömmel és vidám hangulatban kísérte el Tündét és ámulattal láttuk, mennyien eljöttek erre a szép alkalomra. A galéria szakmai munkatársa, vezetője, Kardos Zsuzsanna páratlan módon és igen jó ízléssel helyezte el a kiállítóteremben a képeket. A nyitóbeszédet Sinkó István kortárs festőművész mondta el. Tünde festményeiről alkotott összefoglalóját az alábbiakban olvashatjátok: „Nánási Tündér vagy polgári nevén Holcbauer Tünde, sajátos világú alkotó. Nehéz élethelyzete, a remény és reménytelenség folyamatos egymás mellett élésének kényszere tette őt festővé. Menekülés a világ elől? Menekülés a világba? Ki tudja? Tündér. Tünde kitalált magának egy „mintegy fantáziavilágot”, keresett hozzá egy eszközrendszert, és ezzel máris kiszakadt a hétköznapiokból, eljutott az alkotás magas rendű létélményéhez. Feldolgozott és készített egy világot. Olyat tett, ami a legnagyobbaknak sajátja, saját hangot teremtett. Tünde képeit tekinthetjük játéknak, izgalmas kísérletnek. A kísérletezés egyik fázisa az, amikor a tenyérnyi kis absztrakt-szürrealista hatású munkákat nagy méretű printekké nagyítja. Ez a léptékváltás adja aztán a valódi meglepetést a nézőnek. A csöppnyi alkotások súlyos, izgalmas és képzettársításokra alkalmat adó munkákká emelkednek. Holcbauer-Nánási Tünde-Tündér átváltozásai azt eredményezik, hogy olyasmit is belelássunk-képzeljünk a művekbe, melyeket a kis méretű változatok talán meg sem tudnának számunkra

teremteni. Képein érdekes – nyilván nem tudatos módon – megjelennek különböző huszadik századi irányzatok és azok képviselőinek alkotásait idéző reminiscenciák. Látjuk az informel absztraktot*, az absztrakt szürrealizmus* néhány jelenségét (például Max Ernst számos művében jelen lévő folt absztrakciót, manipulációt) láthatjuk Hantai Simon korai kísérleteit, vagy a hazai szürnaturalizmus* visszatörölt, kapart képfelületeit.

De beleképzelhetjük magunkat hatalmas földrengések, árvizek, áradások, katasztrófák vizuális élményeibe is. Ugyanakkor láthatjuk a természet lírai arcát, a bimbókból kibomló virágokat, sarjadó füveket is. Szerencsés az a néző, akinek megadatik a sokféle látvány sokféle értelmezése. Annak ugyanis kinyílik Holcbauer Tünde mesés képzeletének kapuja, beléphet abba az elvarázsolt kertbe, tájba melyet Tündér elénk tár. S onnan már csak jó érzésekkel tud kilépni.

Köszönjük meg tehát, hogy lehetőségünk nyílik erre a szellemi utazásra, a képek mesés, néhol drámai, máskor szelíd világában”. (Tünde kiállítása 2026. május 15-ig volt megtekinthető az Art Brut Galériában hétköznaponként 10-18 óra között.)

Somi Zsuzsanna
szociális munkatárs

Modern művészeti irányok*

Az **informel** (a francia informel, azaz „forma nélküli” kifejezésből) egy a második világháború után, Franciaországban indult absztrakt művészeti irányzat. A szigorú mértani formák helyett a művész érzelmeire, a spontán gesztusokra és a festék anyagának sokszínűségére épít, amely sokszor nyitott, befejezetlen hatást kelt.

Az **absztrakt** és a **szürrealizmus** két forradalmi művészeti irányzat, amelyek elszakadnak a valóság objektív ábrázolásától. Míg az absztrakt művészet a formákra és színekre építve az érzelmeiket és gondolatokat ragadja meg a felismerhető tárgyak elhagyásával, addig a szürrealizmus a tudatalattit, az álmokat és az irracionális víziókat tárja fel.

A **szürnaturalizmus** egy sajátos, a magyar képzőművészetben (főleg a festészetben) az 1950-es évek végén és az 1960-as évek elején kibontakozott irányzat. A fogalmat eredetileg Guillaume Apollinaire francia költő használta az 1910-es években, ám a magyar művészettörténetben Perneczky Géza és Oelmacher Anna révén vált ismertté a korai Kádár-korszak avantgárd törekvéseinek leírására.

A kolléga méltatása

Mészáros László, Guru emlékére

Kedves Lakók, Kollégák, Barátok!

Azért gyűltünk ma itt össze, hogy végső búcsút vegyünk egy olyan embertől, aki nélkül az intézményünk, a közösségünk hosszú évtizedeken át elképzelhetetlen lett volna. Mészáros Lászlótól búcsúzunk, de mindannyiunk számára ő egyszerűen és felejthetetlenül: Guru marad. Ha visszatekintünk az életére, egy olyan ember alakja rajzolódik ki előttünk, akinek a sors nem adott könnyű rajtot, ő mégis képes volt megtölteni a mindennapjait tartalommal, humorral, jósággal és elszántsággal.

1959-ben született, és az élet korán próbára tette: születése után nem sokkal állami gondozásba került. A Villányi úti Pető Intézetben hozta össze az élet Horváth Józseffel, Józsival, akivel aztán egy egész életre szóló igazi jó haverságot kötöttek. (Józsi beszámolója alapján ismerjük Guru gyermekéveit...) Guru már gyermekként is egy igazi egyéniség volt, egy közkedvelt, huncut fiúcska. A nevelői jól emlékezhetnek rá, hogy a spina bifida (nyitott gerinccel születettek) csoportjából újra és újra ellógott, elbújt – de pont ezért a csibész-ségeért és az életszereteteért szerették őt olyan nagyon.

Ugyancsak egy bentlakásos nevelő figyelmének köszönhetette a saját nevét is. Gyermekként még Kuzmics Lászlónak hívták és hosszú kutatómunka kellett ahhoz, hogy kiderüljön a valóság: ő Mészáros születésű. Bár a vér szerinti családjától elszakadt és a világban csak egy féltestvére maradt, akivel útjaik elkerülték egymást, a sors mégis küldött mellé segítőt. Az egykori Május 1. úti intézményben egy – SZTK – orvosi rendelőből érkező hölgy és családja szárnyai alá vette, felkarolta őt és szeretettel támogatta, amiben csak tudta.

1976. szeptember 15-én, szinte szimbolikus módon, Józsival pontosan ugyanazon a napon kerültek át a Hermina útra. Guru könnyen beilleszkedett és hamar a közösség motorjává vált. Itt született meg a legendás beceneve is. Fiatalon még nem volt mechanikus kocsija, se elektromos, egyetlen bottal közlekedett. Nem lépett, hanem a botját előre vetve, utána ugrott. Ez a különleges, ruganyos mozgás tette őt a szemtanúk szemében előbb „Kenguruvá”, majd végül mindannyiunk Gurujává.

Guru pedig rászolgált a nevére: bölcs volt a maga módján és elképesztően tájékozott. Imádott kártyázni, sakkozni, a gimnáziumot is elvégezte. De amiben igazán élt, az a sport volt. Szenvedélyesen, tiszta szívből szerette a sportot. Emlékezzünk a régi sportnapokra a Ligetben vagy a Marczibányi tér környékén: Guru ott volt és óriási lelkesedéssel kézilabdázott, küzdött, szurkolt. A sport végig meghatározó része maradt az életének, miközben az intézmény által szervezett külföldi utaknak köszönhetően a világot is bejárhatta. Szeretett utazni: Ciprus, Görögország – az útlevele tele volt pecsétekkel. Olyan élményeket gyűjtött, amelyekről sokan álmodni sem mertek.

Amikor a világ megváltozott és az intézmények a munka világába is segítették a lakókat, Guru az elsők között volt. Két éven át dolgozott a faipari szövetkezet csomagoló műhelyében. Imádta a Hermina úti részleget, az volt az otthona. Volt egy időszak az életében, amikor megérintette az önálló élet lehetősége is: kapott egy önkormányzati lakást az Amerikai

úton. Kiköltözött, megpróbálta, de egy hónap után rájött, hogy az igazi biztonságot, a valódi családját ti, a közösség jelentitek. Volt benne bátorság megpróbálni és volt benne bölcsesség visszatérni oda, ahol szerették. Később a Marczira is azzal a reménnyel költözött át, hátha rátalál a szerelem, egy társ... Bár ez a vágya végül nem teljesült, valami sokkal nagyobbat kapott: egy egész intézmény szeretetét és tiszteletét. Amikor a Hermina bezárt, a Marczibányi térre került és attól kezdve itt élte a mindennapjait, egészen élete végéig.

Mert Guru nemcsak kapott, de rengeteget adott is. Ha egyetlen dolgot kellene kiemelni, ami jellemezte őt, az az önzetlen segítőkészsége volt. Rendszeresen, fáradhatatlanul intézte a társai bevásárlásait. Szinte bárkinek, aki megkérte, elindult, elintézte, meghozta. Nem várt érte hálát, természetes volt neki, hogy segít.

Életének utolsó napjai nem jelezték előre, hogy a búcsú ilyen hamar elérkezik. 2026. május 4-én, hétfő hajnalban tüdőgyulladás miatt került kórházba, és még aznap este elhunyt. Halálát hirtelen szívizomelhalás okozta.

Gyors és váratlan távozása mélyen megrendítette mindazokat, akik ismerték és szerették. Nehéz volt elfogadni, hogy az a derűs, segítőkész ember, aki hosszú éveken át a közösség meghatározó tagja volt, ilyen hirtelen búcsúzik az élettől. Hiánya sokak számára fájó veszteséget jelent.

Kedves Guru!

Most, hogy elértél az út végére és letetted a földi béklyókat, már nem kell bot, nem kell kerekesszék. Most már szabadon futhatsz azon a képzeletbeli kézilabdapályán, szabadon utazhatsz a végtelenbe.

Köszönjük a mosolyodat, a huncutságot, a kártyapartikat, a meccsekről szóló vitákat és azt a rengeteg szatyor bevásárlást, amit a társaidért cipeltél. Megmutattad, hogy nem a körülmények határozzák meg az embert, hanem az a szeretet és figyelem, amivel a környezetéhez fordul.

Hiányozni fogsz a folyosókról, a műhelyből, a mindennapjainkból. Emlékedet megőrizzük.

Nyugodj békében, Guru!

Novák-G. Katalin
szociális munkatárs

(Elhangzott 2026. május 26-án az intézmény konferenciatermében megtartott megemlékezésen.)

Szabó Krisztina: Az ellopott kívánság

Ez az író első regénye, amely egy Aladdin-történet újramesélése. A varázslat és mágia szárnyán repít el egy titkokkal és rejtélyekkel teli világba, ahol megismerhetjük Aliya és Ardahan hercegének történetét.

Nagyon tetszett, ahogyan a regényben megjelenik a mágia és a titokzatosság, valamint az is, ahogy a két fiatal egymásra talál. Gyönyörű tájleírásokkal, jó karakterábrázolással és pörgős, eseménydús cselekménnyel ragadja magával az olvasót. Számomra letehetetlen volt. Minden Aladdin-rajongónak szeretettel ajánlom!

happymoly

hallom

...és hallom még a hó hangját
száraz avar köhögését,
gyümölcs fröccsenését, hangyák
neszét, hallom a korai szelet
mintha mégiscsak játszana veled
a lelkedre tapadt erdő:
legyen – akassz szöveget a fára
rugdos a liánra bízott felhő

Gulya István

Lágyan ébred

Lágyan ébred a szívemben
a szerelem,
kéz a kézben a világ is
más veled!
Egy pillantásból új
osoda fakad és ez nem
más, mint az
egymásért érzett
szerelem.
A szerelem halk titkok
dallama, lágyan ringat
bennünket az éjszaka.
Szívünkben táncol a
szerelem tüze még,
nekem most már ez
éppen elég

Vay Ábel

Minden hiába

Hiába hívnak emberek,
Közéjük állni nem merek.
Hiába kérik, jó legyek,
Csak az a válasz: „Nem lehet.”

Hiába hívnak,
Nem merek.
Hiába kérik,
Nem lehet.

Különös játék a barátság!
Hová lesz közben az igazság?
Akkor minek legyünk barátok,
Ha úgysem érdekel, mit mondok?

Hiába vagyunk
Barátok,
Te nem hallod meg,
Mit mondok.

Tiszta lány! Hiába kereslek,
Mert Reád találni nem lehet.
Nem létezel! Hiába várlak,
Álmaim lassan köddé válnak.

Hiába kereslek!
Hiába várlak!
Hiába minden!
Sehol sem találalak...

(1986. május 22., csütörtök)
Nausch Ákos

Városjáték

Melyik város látható a mellékelt képen?

A helyes megfejtők között utazást sorsolunk ki,
egy általa megnevezett belföldi városba.
Megfejtésedet a következő címre küldd el!

merekmozaik@gmail.com

Szerkesztőség:

Főszerkesztő: Forstreuter Tünde • Olvasószerkesztő: Gulya István • Nyelvi lektor: Mezei Mónika • Tördelés: Tóth Antal Tibor